

Warszawa, dnia 15 kwietnia 2010 r.

KANCELARIA SENATU
BIURO ANALIZ I DOKUMENTACJI

Informacja o mikro- i małych przedsiębiorstwach

I. Dane statystyczne

Mikroprzedsiębiorstwa (zatrudniające do 9 osób).

Liczba na koniec 2008 r. – 1.787.909, w tym:

- jednoosobowych 1.087.774,
- zatrudniających 548.280.

Podział według typu rozliczeń podatkowych:

- prowadzących księgi przychodów i rozchodów – 1.153.333,
- z kartą podatkową – 106.763,
- na ryczałcie – 527.813.

Na koniec 2008 r. pracowały w nich 3.727.242 osoby, co daje średnio ok. 2,1 osoby w mikroprzedsiębiorstwie.

W 2007 r. przeciętne miesięczne zarobki w mikroprzedsiębiorstwach wyniosły 1.555 zł.

Obroty mikroprzedsiębiorstw wyniosły w 2007 r. 1.256,4 mld zł, a ich zyski – 85,8 mld zł.

Małe przedsiębiorstwa (zatrudniające od 10 do 49 osób).

Liczba na koniec 2008 r. – 54.974.

Podział według typu rozliczeń podatkowych:

- prowadzących księgi rachunkowe – 36.917,
- prowadzących księgi przychodów i rozchodów – 18.030.

Na koniec 2008 r. pracowały w nich 1.194.972 osoby, co daje średnio ok. 21,7 osoby w małym przedsiębiorstwie.

W 2007 r. średnie miesięczne zarobki w małych przedsiębiorstwach wyniosły 1934 zł.

Obroty małych przedsiębiorstw wyniosły w 2007 r. 735,7 mld zł, a ich zysk – 28,7 mld zł.

II. Wysokość płaconych podatków

Z wyjaśnień przedstawionych przez Ministerstwo Finansów wynika, że „brak jest możliwości wyodrębnienia z kwot podatku dochodowego danych dotyczących mikro- i małych przedsiębiorstw. Definicję mikro- i małego przedsiębiorcy określa ustawa o swobodzie działalności gospodarczej. Przyjmuje ona dwa kryteria, na podstawie których dokonywany jest podział przedsiębiorców: jednym z nich jest liczba zatrudnionych pracowników, a drugim – roczny obrót. (...) Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych i o podatku dochodowym od osób prawnych definiują małego podatnika dla celów podatku dochodowego, przyjmując za kryterium wartość przychodu ze sprzedaży nieprzekraczającą w poprzednim roku podatkowym wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości 1,2 mln euro. Żadna z powyższych kategorii nie występuje również w dokumentach podatkowych, na podstawie których sporządzana jest statystyka z rozliczenia podatku dochodowego za dany rok. Można jedynie dokonać oszacowania struktury podmiotów pod względem liczby pracowników na podstawie danych wynikających z deklaracji rocznej o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy PIT-R4 za 2008 rok”.

Szacunkowe dane Ministerstwa Finansów pozwalają na wyliczenie następujących kwot podatków.

Mikroprzedsiębiorstwa wpłaciły w 2008 r. 75,19% podatków płaconych przez osoby fizyczne (kwota 50.598,06 mln zł) i 44,6% podatków płaconych przez osoby prawne (kwota 15.441,9 mln zł). Łącznie daje to kwotę 66.039,96 mln zł.

Małe przedsiębiorstwa wpłaciły w 2008 r. 8,03% podatków płaconych przez osoby fizyczne (kwota 5.403,68 mln zł) i 25,69% podatków płaconych przez osoby prawne (kwota 8.897 mln zł). Łącznie daje to kwotę 14.210,68 mln zł.

1053 mikroprzedsiębiorców otrzymało w latach 2004-2009 pomoc w wysokości 245,72 mln zł. 2510 małych przedsiębiorstw otrzymało w tym samym czasie pomoc z funduszy unijnych na kwotę 869,5 mln zł (szczegóły w tabelkach poniżej).

W 2007 r. udział małych i średnich przedsiębiorstw (zatrudniających do 249 pracowników) w tworzeniu PKB wyniósł ogółem 47,4 proc. Mikroprzedsiębiorstwa wytworzyły 30,1 proc. PKB, a małe przedsiębiorstwa – 7,3 proc. PKB.

Tabelaryczne zestawienie danych o mikro- i małych przedsiębiorstwach w Polsce

	mikro- przedsiębiorstwa	wartość (zł)	małe przedsiębiorstwa	wartość (zł)
Liczba	1.787.909		54.974	
liczba osób zatrudnionych	3.727.774		1.194.972	
średnio osób zatrudnionych w firmie	2,1		21,7	
przeciętne miesięczne wynagrodzenie		1.555		1.934
obroty		1.256.400.000.000		735.700.000.000
zyski		85.800.000.000		28.700.000.000
płacone podatki		66.039.960.000		14.210.680.000
udział w tworzeniu PKB	30,1 %		7,3 %	
pomoc ze środków unijnych w latach 2004-2009	1053	245.700.000	2510	869.504.420

Źródło: dane z Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Finansów, Głównego Urzędu Statystycznego, Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

III. Pomoc unijna dla mikro- i małych przedsiębiorstw

Pomoc dla mikro i małych przedsiębiorstw z funduszy unijnych w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka

Dane w tysiącach złotych, według stanu na dzień 22.03.2010 r., od początku realizacji programu, tj. od roku 2004				
	mikro- przedsiębiorstwo	wartość	małe przedsiębiorstwo	wartość
Działanie 1.4	7	6.767,8	16	30.385,5
Działanie 3.1	0	0	0	0
Poddziałanie 3.3.1	0	0	0	0
Poddziałanie 3.3.2	0	0	2	149,0
Działanie 4.1	7	9.037,4	20	49.565,7
Działanie 4.2	2	2.042,8	7	10.641,4
Działanie 4.4	1	16.314,9	11	157.516,1
Działanie 5.1	0	0	0	0
Działanie 5.2	0	0	0	0
Działanie 5.3	0	0	0	0
Poddziałanie 5.4.1	7	949,4	2	46,6
Poddziałanie 5.4.2	0	0	0	0
Działanie 6.1	47	645,0	46	446,3
Działanie 8.1	155	89.753,9	9	5.755,3
Działanie 8.2	35	14.787,2	32	12.943,7
RAZEM	261	140.298,4	145	267.449,7

Działanie 1.4 Wsparcie na prace badawczo-rozwojowe.

Działanie 3.1 Inicjowanie działalności innowacyjnej.

Poddziałanie 3.3.1 Wsparcie dla instytucji otoczenia biznesu.

Poddziałanie 3.3.2 Wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw.

Działanie 4.1 Wsparcie na wdrożenie wyników prac badawczo-rozwojowych.

Działanie 4.2 Wsparcie inwestycji badawczo-rozwojowych w przedsiębiorstwach.

Działanie 4.4 Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym.

Działanie 5.1 Wspieranie powiązań kooperacyjnych o znaczeniu ponadregionalnym.

Działanie 5.2 Wspieranie instytucji otoczenia biznesu świadczących usługi proinnowacyjne oraz ich sieci o znaczeniu ponadregionalnym.

Działanie 5.3 Wspieranie ośrodków innowacyjności.

Poddziałanie 5.4.1. Wsparcie na uzyskanie lub realizację ochrony własności przemysłowej.

Poddziałanie 5.4.2 Popularyzacja wiedzy w zakresie własności intelektualnej.

Działanie 6.1 Paszport do eksportu.

Działanie 8.1 Wspieranie działalności gospodarczej w dziedzinie gospodarki elektronicznej.

Działanie 8.2 Wspieranie wdrażania elektronicznego biznesu typu B2B.

Źródło: dane z Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

**Pomoc dla mikro i małych przedsiębiorstw z funduszy unijnych
w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego
Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw**

Dane w tysiącach złotych, według stanu na dzień 31.10.2009 r., od początku realizacji programu, tj. od roku 2004				
	mikro- przedsiębiorstwo	wartość	małe przedsiębiorstwo	wartość
Działanie 2.1	534	7.450,47	1045	18.173,01
Poddziałanie 2.2.1	35	56.275,25	162	234.777,37
Działanie 2.3	223	41.659,87	1158	349.104,34
RAZEM	792	105.385,59	2365	602.054,72

Działanie 2.1 Dotacje na doradztwo.

Poddziałanie 2.2.1 Dotacje na innowacyjne inwestycje.

Działanie 2.3 Dotacje na inwestycje.

Źródło: dane z Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

IV. Członkostwo w izbach przemysłowo-handlowych, izbach i cechach rzemieślniczych w innych krajach

1. Hiszpania

Nie istnieje żaden przepis obligujący do uczestnictwa w samorządzie gospodarczym, jednakże wszystkie przedsiębiorstwa rejestrujące się w Urzędzie Skarbowym, aby móc płacić podatki, rejestrują się także w odpowiedniej Izbie Gospodarczej.

2. Niemcy

Członkostwo w izbach przemysłowo-handlowych w Niemczech jest obowiązkowe dla wszystkich podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Wraz z rozpoczęciem działalności przedsiębiorstwo automatycznie staje się członkiem izby. Małe przedsiębiorstwa, które uzyskują dochód między 30.000–100.000 euro, płacą stałą składkę członkowską w wysokości 80 euro rocznie oraz dodatkowo prowizję zależną od uzyskanych dochodów (rzędu 0,1-0,2%). Żadnych opłat członkowskich nie uiszczają natomiast przedsiębiorstwa, które uzyskały dochód mniejszy niż 5.000 euro rocznie. Osoby prowadzące działalność w ramach wolnego zawodu z reguły nie są członkami izby.

Także w przypadku izb rzemieślniczych w Niemczech istnieje ustawowy obowiązek członkostwa, co oznacza, że zrzeszone są w nich wszystkie przedsiębiorstwa rzemieślnicze. Przedsiębiorstwa, których roczne dochody nie przekraczają 5.200 euro, są zwolnione z płacenia składki członkowskiej.

Członkostwo w cechach jest dla przedsiębiorstw rzemieślniczych dobrowolne.

3. Włochy

Izba Handlowa

Izba Handlowa jest autonomiczną instytucją prawa publicznego, która pełni, w obrębie okręgu prowincji, ogólne funkcje administracyjne oraz promocji i wspierania przedsiębiorstw, dbając o ich rozwój w ramach gospodarki lokalnej.

Funkcje administracyjne stanowią tradycyjnie najważniejszą część działalności izby: to takie usługi, o które przedsiębiorcy są zobowiązani wystąpić do Izby Handlowej, by rozpocząć bądź zmienić jakikolwiek rodzaj działalności. Funkcje te dotyczą rejestracji i certyfikatów dla przedsiębiorstw, zarządzania organizacjami branżowymi, wystawiania aktów, certyfikatów uprawnień, pozwoleń dla realizowania szczególnych zadań we Włoszech oraz zagranicą.

Prowadzony przez Izbę Rejestr Przedsiębiorstw został założony w grudniu 1993 roku (Ustawa nr 580) i obowiązuje od 1996 roku. Zapewnia on kompletną i jednolitą informację o przedsiębiorstwach zobowiązanych do rejestracji oraz szybką informację prawno-handlową dotyczącą tych przedsiębiorstw na terenie całego kraju.

Wpisanie do Rejestru jest obowiązkowe dla następujących podmiotów:

- wszystkie główne typy spółek o charakterze handlowym i przemysłowym,
- przedsiębiorcy indywidualni,
- przedsiębiorcy rolni,
- instytucje publiczne, zajmujące się działalnością handlową.

Z reguły wpis do Rejestru Przedsiębiorstw następuje na wniosek zainteresowanego. W przypadku, gdyby o to nie wystąpił w ramach przewidzianych prawem, wpis zostaje zlecony z urzędu na mocy dyspozycji Sędziego Rejestru Przedsiębiorstw.

Krajowa Konfederacja Rzemieślnicza oraz Małych i Średnich Przedsiębiorstw (CNA)

Krajowa Konfederacja Rzemieślnicza oraz Małych i Średnich Przedsiębiorstw (*Confederazione Nazionale dell'Artigiano e della Piccola e Media Impresa*) jest zrzeszeniem dobrowolnym i nienastawionym na zysk, z siedzibą w Rzymie. Stanowi ono ogólnokrajowy system reprezentacji włoskich przedsiębiorstw, ze szczególnym nawiązaniem do rzemiosła, do

małych i średnich przedsiębiorstw, do małych i średnich zakładów przemysłowych, do CNA Emerytów i innych zbliżonych grup interesów: kobiet przedsiębiorców, młodych przedsiębiorców oraz wszystkich innych form autonomicznego zatrudnienia.

Olbrzymiemu rozpowszechnieniu rzemiosła, zarówno w dużych miastach jak i w małych gminach, odpowiada obecność gęsto ulokowanych CNA: w 1190 oddziałach Konfederacji pracuje 8.050 zaangażowanych osób, które oferują przede wszystkim usługi, doradztwo i informacje.

Powstały w 1946 roku system CNA składa się z 19 CNA Regionów, ze 108 CNA Prowincji, z CNA Emerytów (która zrzesza 225.000 emerytów) i z 10 Związków Krajowych. Liczy sobie około 650.000 członków. Ma swoje przedstawicielstwo Brukseli.

Powszechna Konfederacja Włoskiego Rzemiosła (Confartigianato)

Confartigianato jest autonomiczną organizacją, powstałą w oparciu o zasadę dobrowolnego przystąpienia. Jest otwarta na wszelkich członków (rzemieślników i małych przedsiębiorców) niezależnie od ich przynależności geograficznej, branżowej lub kulturalnej. Mogą oni liczyć w niej na informacje, na reprezentowanie swoich ogólnych interesów, na pomoc w negocjacjach z różnymi instytucjami.

Założona w 1946 roku Confartigianato reprezentuje dziś ponad 521.000 przedsiębiorstw i przedsiębiorców należących do 870 branż, które w Konfederacji są zorganizowane w 120 stowarzyszeń terytorialnych, 20 federacji regionalnych, 12 federacji kategorii i 74 grupy zawodowe. Ze swoimi 1.215 punktami terytorialnymi i 14.000 współpracownikami, Confartigianato może pełnić względem przedsiębiorstw rolę partnera, by mogły one zaistnieć, rywalizować i wzrastać na rynku, ewoluującym stale dzięki systemowi zintegrowanych i spersonalizowanych usług.

Opracowanie
Artur Dragan
Dział Analiz i Opracowań Tematycznych